

Agenda – Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd	Sarah Beasley
Dyddiad: Dydd Iau, 26 Tachwedd 2015	Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.00	0300 200 6565
	SeneddCCLLL@Cynulliad.Cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datganiadau o fuddiant

2 Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) – trafod y gwelliannau

(9.00 – 12.30)

Yn unol â Rheol Sefydlog 26.21, bydd y Pwyllgor yn gwaredu gwelliannau i'r Bil yn y drefn a ganlyn:

Adran 3, Atodlen 1, adrannau 4 i 22, adran 2, adran 24, Atodol 2, adrannau 25 i 32, adran 23, adrannau 33 i 41, adran 1, a'r Teitl hir.

Dogfennau ategol:

[Rhestr o Welliannau wedi'u didoli, 26 Tachwedd 2015](#)

[Grwpio Gwelliannau, 26 Tachwedd 2015](#)

Yn bresennol:

Ken Skates AC, y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth

Angharad Huws, Rheolwr Bil, Cadw

Eifiona Williams, Gwasanaethau Cyfreithiol, Llywodraeth Cymru

3 Ymchwiliad i Adolygiad Siarter y BBC: sesiwn dystiolaeth 7 – BBC

(13.30 – 15.00)

(Tudalennau 1 – 34)

Yr Arglwydd Hall o Birkenhead CBE, Cyfarwyddwr Cyffredinol, BBC

Rhodri Talfan Davies, Cyfarwyddwr, BBC Cymru Wales

4 Papurau i'w nodi

(Tudalennau 35 – 55)

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

6 Ymchwiliad i'r Adolygiad o Siarter y BBC – trafod y dystiolaeth a gafwyd yn ystod sesiyn 7

(15.00 – 15.15)

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

**Cyflwyniad i Bwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a
Llywodraeth Leol y Cynulliad Cenedlaethol**

Tystiolaeth y BBC i'r ymchwiliad i Adolygiad Siartr y BBC

Tachwedd 2015

Cyflwyniad

Rydym yn falch o gyflwyno'r papur tystiolaeth hwn i Ymchwiliad Cynulliad Cenedlaethol Cymru i Adolygiad Siartr y BBC.

Mae'r BBC yn chwarae rhan sylweddol ym mywyd democrataidd a diwylliannol Cymru yn y ddwy iaith, ac mae'r cyfraniad hwn yn cael ei werthfawrogi'n fawr gan gynulleidfaoedd. Mae'r gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan y Gorfforaeth yn cyrraedd 98% o'r cyhoedd yng Nghymru bob wythnos, ac maen nhw'n troi ati tua 7 miliwn o weithiau bob dydd. Wrth i bwysau'r farchnad ddwysáu, mae'n glir bod rôl y BBC yn y sgwrs genedlaethol yng Nghymru yn dod yn fwy pwysig.

Mae'r BBC yn benderfynol o adeiladu ar y berthynas hynod a hirhoedlog hon gyda chynulleidfaoedd yng Nghymru ar adeg o newid a chyfle sylweddol.

Gyda'r tirlun cyfryngau yn newid mor gyflym, mae'n hanfodol ein bod yn meddwl o'r newydd am yr her o wasanaethu cynulleidfaoedd iau a sut rydym yn adlewyrchu realiti'r DU sy'n newid. Mae'n glir bod cynulleidfaoedd hefyd eisiau i ni weithio'n galetach i adlewyrchu bywydau a straeon Cymreig ar y sgrîn, ac rydym yn bwriadu mynd i'r afael â'r her greadigol hon. Rydym hefyd yn benderfynol o weithio'n fwy agored gyda phartneriaid ar draws Cymru i wireddu potensial creadigol a diwylliannol y genedl.

Mae Adran A y papur hwn yn amlinellu amrywiaeth rhaglenni a gwasanaethau'r BBC yng Nghymru ar hyn o bryd, eu heffaith ar gynulleidfaoedd a'r manteision economaidd sy'n deillio o'r buddsoddiad hwn mewn rhaglenni. Mae Adran B yn amlinellu ein cynigion yn y cenedloedd ar gyfer cyfnod y Siartr nesaf. I gloi, mae Adran C yn mynd i'r afael â nifer o faterion penodol a godwyd gan Gylch Gorchwyl y Pwyllgor, gan gynnwys y gostyngiad mewn rhaglenni Saesneg yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Adran A – Trosolwg o raglenni a gwasanaethau'r BBC

I. Gwasanaethu Cymru

Yng Nghymru, y BBC yw'r darlledwr sy'n cael ei werthfawrogi fwyaf ac y gellir dibynnu arno fwyaf. Ein nod yng Nghymru yw helpu cynulleidfaoedd i ddarganfod a gwneud synnwyr o'r genedl, ac i hyrwyddo'r dalent orau a'r syniadau mwyaf beiddgar ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru a'r DU. Rydym yn anelu at wneud hynny ar ganfas digon mawr i wneud gwahaniaeth, nid yn unig i'n cynulleidfaoedd, ond i Gymru ei hun.

Mae BBC Cymru yn cyflogi tua 1,300 o staff mewn chwe lleoliad ar draws Cymru (yng Nghaerdydd, Abertawe, Caerfyrddin, Aberystwyth, Bangor a Wrecsam). Mae disgwyl i ni symud o'n prif bencadlys yn Llandaf, Caerdydd, i'r Sgwâr Canolog yng nghanol y ddinas yn 2019. Porth y Rhath ym Mae Caerdydd yw canolfan gynhyrchu drama fwyaf y DU, tra bod cartref Cerddorfa Genedlaethol Gymreig y BBC yn Neuadd Hoddinott yng Nghanolfan Mileniwm Cymru.

Mae BBC Cymru wedi ymrwymo i adlewyrchu ac adrodd ar Gymru yn y ddwy iaith – ac ar draws pob platfform a dyfais. Mae'r BBC yn darparu gwerth i gynulleidfaoedd yng Nghymru mewn dwy brif ffordd: drwy raglenni a gwasanaethau *enedlaethol* a gynhyrchir ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru (e.e. BBC Radio Wales, Radio Cymru, *Wales Today* a'n rhaglenni ar gyfer S4C), a thrwy raglenni a gwasanaethau *rhwydwaith* a ddarlledir ar draws y DU (e.e. Radio 4 a BBC Four). Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae Cymru wedi dod yn gynhyrchydd o bwys ar gyfer rhaglenni rhwydwaith y BBC ar deledu a radio, gan gynnwys *Doctor Who*, *Sherlock*, *Merlin*, *Crimewatch* a *BBC Young Musician of the Year*. Mae'r buddsoddiad rhwydwaith hwn yng Nghymru werth tua £59.1m bob blwyddyn.

Mae'r BBC yn perfformio'n dda yng Nghymru yn gyson, gan ddenu cynulleidfaoedd a gwerthfawrogiad uwch am ei rhaglenni na chyfartaledd y DU. Mae hynny'n wir am wasanaethau rhwydwaith a'r cynnwys a gynhyrchir yn benodol ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru. Mae cyfran y boblogaeth sy'n cael ei chyrraedd bob wythnos gan bortffolio'r BBC o wasanaethau teledu a radio yn uwch yng Nghymru nag unman arall yn y DU. Yn ogystal â chyrraedd mwy o bobl, mae'r rheiny sy'n cael eu cyrraedd hefyd yn gwylio ac yn gwrando ar gynnwys y BBC yn fwy na chyfartaledd y DU - 75 munud yn fwy bob wythnos, ar gyfartaledd.

2. Trosolwg o Berfformiad y BBC yng Nghymru 2014/15

- Mae argraff gyffredinol o'r BBC ymhlith cynulleidfaoedd yn uwch yng Nghymru nag unrhyw un o dair cenedl arall y DU.

- Yn ystod 2014/15, cyrhaeddodd rhaglenni teledu Saesneg BBC Cymru ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru dros 900,000 o wylwyr bob wythnos (neu 32% o'r boblogaeth sy'n oedolion).¹
- Mae gwasanaethau newyddion BBC Cymru ar radio, teledu ac ar-lein yn cyrraedd 65% o oedolion yng Nghymru bob wythnos.
- Yn ystod 2014/15, gwelwyd bwletinâu newyddion *BBC Wales Today* gan tua 1.5m o wylwyr yng Nghymru bob wythnos.²
- Yn ystod 2014/15, denodd gwasanaethau symudol ac ar-lein BBC Cymru 3.5m o borwyr fesul wythnos ar gyfartaledd.
- Yn ystod 2014/15, cyrhaeddodd BBC Radio Wales 400,000 o wrandawyr bob wythnos (16% o oedolion) tra denodd BBC Radio Cymru dros 100,000 (33% o siaradwyr Cymraeg rhugl).
- Yn ystod 2014/15, cyrhaeddodd rhaglenni'r BBC a gynhyrchir ar gyfer S4C 130,000 o wylwyr bob wythnos ar gyfartaledd.

3. Trosolwg o wasanaethau ar gyfer Cymru

Mae'r BBC yn darparu gwerth i gynulleidfaoedd yng Nghymru mewn dwy brif ffordd: drwy raglenni a gwasanaethau sy'n cael eu cynhyrchu yng Nghymru ar gyfer Cymru yn benodol; a thrwy ddarparu gwasanaethau'r BBC sy'n cael eu darlledu ar draws y DU.

3.1 Gwasanaethau cenedlaethol ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru

Mae'r BBC yn darlledu amrywiaeth o wasanaethau a rhaglenni i fodloni anghenion arbennig cynulleidfaoedd yng Nghymru, gan gynnwys BBC Radio Wales, BBC Radio Cymru, ac amrywiaeth o gynnwys rhyngweithiol a rhaglenni teledu pwrpasol fel *BBC Wales Today* a *Scrum V* ar BBC One Wales a BBC Two Wales.

Yn ychwanegol at hynny, mae'r BBC hefyd yn cynhyrchu rhaglenni ar gyfer S4C, sydd wedi'u cyllido gan ffi'r drwydded. Mae'r rhaglenni hyn yn cynnwys y gwasanaeth *Newyddion* a'r ddrama *Pobol y Cwm*.

Mae gwasanaethau a rhaglenni'r BBC sy'n benodol i Gymru yn cael eu gwerthfawrogi'n fawr ac mae eu perfformiad cyffredinol yn gryf. Mae rhaglenni teledu'r BBC ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru yn benodol yn cyrraedd 900,000 o wylwyr bob wythnos

¹ Yn seiliedig ar gyrhaeddiad 15 munud

² Yn seiliedig ar gyrhaeddiad 3 munud

(32% o'r boblogaeth) ac mae'r gwerthfawrogiad cyfartalog ar gyfer y rhaglenni hyn yn uwch na'r cyfartaledd ar draws holl raglenni teledu'r BBC yn yr un genre. Mae Radio Wales yn cyrraedd tua 400,000 o wrandawyr bob wythnos (16% o oedolion) a Radio Cymru dros 100,000 (33% o siaradwyr Cymraeg rhugl). Mae arlwy'r BBC ar gyfer S4C yn cyrraedd 130,000 o wylwyr bob wythnos.

Tabl 1: Perfformiad gwasanaethau'r BBC sy'n benodol ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru (2014/15)

	Cyrhaeddiad wythnosol ar gyfartaledd (%)	Ansawdd	Amser a dreulir ar gyfartaledd fesul gwylwr/gwrandawr fesul wythnos (awr:munud)
Opts Teledu'r BBC (gan gynnwys newyddion)	31.7	81.9	Data ddim ar gael
BBC Radio Wales	16.2	83.0	9:21
BBC Radio Cymru	4.6	78.1	10:47
BBC Cymru ar S4C	4.6	Data ddim ar gael	Data ddim ar gael

3.1.1 Teledu Saesneg (neu 'opts')

Bob blwyddyn, mae'r BBC yn darlledu tua 600 awr o raglenni teledu Saesneg ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru ar BBC One Wales a BBC Two Wales. Yn ystod 2014/15, cyfanswm cost y rhaglenni hyn oedd £20.8m.

Mae BBC One Wales yn cynnig newyddion, materion cyfoes a rhaglenni cyffredinol i Gymru fel rhan annatod o arlwy'r sianel ar draws y DU. Mae'r rhaglenni hyn ar gyfer Cymru yn disodli rhaglenni rhwydwaith sy'n cael eu gweld mewn llefydd eraill ar draws y DU. Y strategaeth ar gyfer BBC One Wales yw darparu amrywiaeth o raglenni difyr a pherthnasol ar gyfer cynulleidfaoedd yng Nghymru. Ers 2013, mae BBC One Wales wedi bod yn sianel HD.

Gan amlaf, mae BBC Two Wales yn amserlennu rhaglenni gwasanaeth cyhoeddus mwy arbenigol neu sydd wedi'u targedu i gynulleidfaoedd yng Nghymru, gan gynnwys celfyddydau, gwleidyddiaeth a chwaraeon, gan gynnwys rygbi domestig byw Guinness Pro12, a ddarlledir gan amlaf ar nos Wener yn yr oriau brig. Yn ystod cyfnod y Ffi'r Drwydded nesaf, fe ddaw BBC Two Wales yn sianel HD.

Mae'r buddsoddiad hwn ar draws BBC One Wales a BBC Two Wales wedi cynhyrchu'r mathau canlynol o raglenni:

Tabl 2: Rhaglenni teledu Saesneg fesul genre 2014/15

Genre	Oriau
Drama, Comedi, Adloniant, Cerddoriaeth, Celfyddydau	20
Newyddion a Materion Cyfoes	386
Chwaraeon	150
Addysg, Ffeithiol a Chrefydd	60
Cyfanswm	616
Cyfanswm £m	£20.8m

Mae'r rhaglenni hyn yn cael eu cynhyrchu gan dimau mewnol a'r sector annibynnol – gyda chwmnïau annibynnol yn cynhyrchu isafswm o 35% o'r oriau sydd ddim yn newyddion bob blwyddyn.

Mae'r gostyngiad mewn rhaglenni teledu Saesneg wedi bod yn destun cryn drafod yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae'r buddsoddiad mewn cynnwys wedi gostwng tua 30% mewn termau real ers 2006/07 o ganlyniad i gynlluniau arbedion cyson yn ystod y degawd diwethaf (gweler Adran C).

Er gwaetha'r cyd-destun ariannol heriol a'r arbedion a wnaed yn ystod y saith mlynedd ddiwethaf, mae ffigurau cynulleidfa ar gyfer rhaglenni teledu Saesneg yn ystod y blynyddoedd diwethaf wedi cyrraedd eu lefel uchaf mewn degawd ar draws newyddion a rhaglenni cyffredinol.

Mae ein rhaglenni yn ceisio adlewyrchu'r Gymru gyfoes amrywiol, gyda'n *opts* yn perfformio'n well ar draws amrywiaeth o fesurau. Mae mynegai gwerthfawrogiad (Als) ar gyfer rhaglenni BBC Cymru sydd ddim yn newyddion – gan gynnwys *Rhod Gilbert's Work Experience*, *Weatherman Walking a Hinterland* - ar y blaen i gyfartaledd AI BBC One/Two yng Nghymru, gyda'r gyfran gyfartalog yn uwch na'r rhaglenni rhwydwaith a ddisodlwyd.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r cynnwys wedi canolbwyntio ar dymhorau o raglenni er mwyn manteisio i'r eithaf ar eu heffaith – gan gynnwys *Real Valleys*, *Real North Wales* a *Live Longer Wales*.

Denodd y rhaglenni a ddarlledwyd i nodi canmlwyddiant geni Dylan Thomas dros 800,000 o wylwyr, gan ddod â thalentau gorau Cymru i'r sgrîn, gan gynnwys Michael Sheen, Tom Jones a Sian Phillips mewn addasiad o *Under Milk Wood*. Roedd amrywiaeth y tymor yn drawiadol. Yn *Ugly Lovely Swansea: A Poet on the Estate*, heriodd ac ysbrydolodd y bardd *dub* Benjamin Zephaniah drigolion stâd Townhill i anrhydeddu'r bardd drwy farddoniaeth a pherfformio. Dyddiau olaf Dylan oedd dan sylw yn *A Poet in New York*, gwaith yr awdur Andrew Davies a Tom Hollander yn y brif ran.

3.1.2 BBC Radio Wales

Pwrpas BBC Radio Wales yw darparu gwasanaeth radio i bobl sydd â diddordeb ym mywyd, diwylliant a materion Cymru. Mae'n darlledu tua 20 awr y dydd ac yn cyrraedd tua 400,000 o wrandawyr bob wythnos. Cost y rhaglenni hyn yn 2014/15 oedd £10.6 miliwn.

Ar hyn o bryd, mae'r BBC yn gwarantu bod isafswm o 10% o raglenni Radio Wales³ yn cael eu cynhyrchu gan y sector annibynnol. Ers 2012/13, mae 10% pellach wedi'i roi yn y *Window of Creative Competition* rhwng y sector annibynnol a'r tîm cynhyrchu mewnol.

Yn ystod 2014/15, darparwyd 25.5% o'r oriau dilys gan y sector annibynnol.

Tabl 3: Dadansoddiad o Raglenni Radio Wales 2014/15

Rhaglenni	Oriau
Newyddion a Materion Cyfoes	2,184
Rhaglenni cyffredinol	4,894
Cyfanswm	7,078
Cyfanswm £m	£10.6m

Mae'r orsaf yn cynnig gwasanaeth anhepgor: mae'n gosod yr agenda newyddion cenedlaethol drwy'r brif raglen *Good Morning Wales*, yn cynnig cyfle i gynulleidfaeoddedd ryngweithio drwy'r rhaglen *Morning Call* ac yn dathlu diwylliant cyfoethog Cymru.

Mae rhai o uchafbwyntiau creadigol y flwyddyn ddiwethaf wedi cynnwys cyfres o raglenni i nodi canmlwyddiant y Rhyfel Byd Cyntaf a chydweithio unigryw rhwng Mike Peters o The Alarm a Cherddorfa Genedlaethol Gymreig y BBC. Mae chwaraeon hefyd wrth galon yr orsaf gyda darllediadau byw o'r Chwe Gwlad, Cwpan Rygbi'r Byd a llwyddiant tîm pêl-droed Cymru ar y daith i Ewro 2016.

3.1.3 BBC Radio Cymru

Pwrpas BBC Radio Cymru yw darparu gwasanaeth radio ar gyfer pobl sydd â diddordeb mewn deall bywyd, diwylliant a materion Cymru drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r gwasanaeth yn darlledu hyd at 19 awr bob dydd. Cost y rhaglenni hyn yn 2014/15 oedd £10.0m.

³ Targed 10% y sector annibynnol ar gyfer Radio Cymru a Radio Wales ac eithrio rhaglenni newyddion a bwletinâu newyddion a chwaraeon

Fel gyda Radio Wales, mae o leiaf 10% o'i rhaglenni wedi'u cynhyrchu gan y sector annibynnol gyda'r *Window of Creative Competition*, a gyflwynwyd yn 2012/13, yn cynnig hyd at 10% o'r oriau dilys.

Yn 2014/15, darparwyd 19.2% o'r oriau dilys gan y sector annibynnol.

Mae gan Radio Cymru berthynas ddofn ac hanesyddol gyda chymunedau Cymraeg – ac mae'n cael ei gwerthfawrogi'n fawr am y ddarpariaeth o newyddion, diwylliant, adloniant a thrafod. Serch hynny, mae'r her o gyrraedd siaradwyr Cymraeg iau, gyda lefelau rhuglder is yn aml iawn, yn fater sy'n wynebu'r holl wasanaethau Cymraeg yn y cyfryngau.

Mae Radio Cymru yn cyrraedd dros 100,000 o wrandawyr bob wythnos, tua un rhan o dair o siaradwyr Cymraeg rhugl, a chlywir yr orsaf yn fwy nag unrhyw orsaf arall ymhlith y grŵp hwn. Mewn wythnos arferol, mae dros filiwn o oriau o gynnwys Radio Cymru yn cael ei glywed.

Yn 2013, cynhaliodd Radio Cymru yr ymgynghoriad mwyaf erioed gyda'r gynulleidfa, *Sgwrs Radio Cymru*, yn sgil sialensau parhaus y gynulleidfa. Yn seiliedig ar dros 1,000 o ymatebion, mae'r gwasanaeth wedi addasu yn sgil canlyniadau Y Sgwrs drwy gynnig llawer mwy o gynnwys amrywiol.

Tabl 4: Dadansoddiad o Raglenni Radio Cymru 2014/15

Rhaglenni	Oriau
Newyddion a Materion Cyfoes	1,306
Rhaglenni cyffredinol	4,948
Cyfanswm	6,254
Cyfanswm £m	£10.0m

3.1.4 Rhaglenni BBC Cymru Wales ar S4C

Mae rhaglenni'r BBC wrth galon amserlen S4C. Mae gennym ddyletswydd statudol i ddarparu o leiaf 10 awr o raglenni bob wythnos i'r sianel. Mae ein cyfraniad yn cynnwys *Newyddion 9*, y ddrama *Pobol y Cwm*, rygbi byw domestig a rhyngwladol, ac arlwy cynhwysfawr o'r Eisteddfod Genedlaethol. Yn ystod 2014/15, cyfanswm cost rhaglenni'r BBC oedd £19.7m. Cynhyrchwyd y rhaglenni canlynol gyda'r buddsoddiad hwn:

Tabl 5: Oriau BBC Cymru ar S4C fesul genre 2014/15

Genre	Oriau
Drama, Comedi, Adloniant, Cerddoriaeth, Celfyddydau	185
Newyddion a Materion Cyfoes	271
Chwaraeon	99
Addysg, Ffeithiol a Chrefydd	7
Plant	2
Cyfanswm	564
Cyfanswm £m	£19.7m

Mae rhaglenni'r BBC ar gyfer S4C yn cael eu cynhyrchu gan dimau cynhyrchu mewnol, ac mae'n cyd-fynd â'r rhaglenni sy'n cael eu cynhyrchu'n annibynnol, sef gweddill gwasanaeth S4C.

At hynny, mae BBC Cymru yn gweithio'n agos gyda S4C ar brosiectau rhaglenni sydd o fudd i'r gynulleidfa Gymraeg a Saesneg. Er enghraifft, mae'r gyfres ddrama *Hinterland/Y Gwyll* wedi'i chyd-gomisiynu gan y BBC a S4C. Yn 2014, gweithiodd y BBC yn agos gyda S4C i gyflwyno'r sianel ar BBC iPlayer, gan drawsnewid amlygrwydd ac argaeledd rhaglenni Cymraeg ar-alw. Hyd yma, mae wedi derbyn 80,000 o sesiynau gwyllo ychwanegol bob wythnos ar draws tua 1,200 o ddyfeisiau sy'n gallu chwarae iPlayer.

Yn ogystal â'r rhaglenni a gyflenwir gan BBC Cymru, mae S4C hefyd yn derbyn tua £75m y flwyddyn o gyllid uniongyrchol gan Ymddiriedolaeth y BBC (darperir y cyllid hwn o dan Gytundeb Gweithredol a sefydlwyd rhwng Ymddiriedolaeth y BBC ac Awdurdod S4C). Dechreuodd y trefniant newydd hwn yn Ebrill 2013, yn dilyn cytundeb Ffi'r Drwydded yn 2010 rhwng y BBC a Llywodraeth y DU.

3.1.5 Gwasanaethau ar-lein a dysgu'r BBC

Mae ein gwasanaethau ar-lein a symudol yng Nghymru yn gwireddu pwrpasau cyhoeddus y BBC drwy ganolbwyntio ar newyddion ar-lein, chwaraeon, dysgu a gwybodaeth ynglŷn â sut i ganfod ein cynnwys, yn enwedig ar blatfformau digidol fel iPlayer.

Mae BBC iPlayer yn rhoi mynediad i BBC Radio Wales, BBC Radio Cymru a rhaglenni teledu a gynhyrchir yng Nghymru ar gyfer Cymru. Yn ystod 2014/15, cost y cynnwys ar-lein penodol i Gymru, yn y ddwy iaith, oedd £3.9m.

Mae gwasanaethau dysgu'r BBC yn rhan annatod o'n harlwy ar-lein i gynulleidfaedd yng Nghymru. Bitesize yw carreg sylfaen y portffolio dysgu hwn gyda chyrhaeddiad uchel iawn ymhlith y gynulleidfa darged, ond yn arbennig ymhlith y rheiny sy'n paratoi ar gyfer arholiadau TGAU. Yn ystod cyfnod y Siartr nesaf, rydym wedi ymrwymo i ddatblygu

gwasanaeth Bitesize sydd wedi'i deilwra'n llawn ar gyfer Cymru, sy'n bodloni gofynion cwricwlwm datganoledig yn y ddwy iaith.

3.2 Gwasanaethau'r BBC ar draws y DU

Mae gwasanaethau'r BBC ar draws y DU (fel BBC One, Radio 4, CBBC neu BBC Three) yn darparu gwerth sylweddol i gynulleidfaedd yng Nghymru ac yn cyfrannu at y rhan fwyaf o'u gwyllo a gwrando gan y BBC. Mae gwasanaethau rhwydwaith fel BBC One nid yn unig yn darparu gwerth i gynulleidfaedd, maent hefyd yn darparu buddsoddiad economaidd uniongyrchol wrth i gyfran y rhaglenni a gynhyrchir yng Nghymru ar gyfer gwasanaethau'r BBC ar draws y DU, gynyddu'n gyson.

Mae'r BBC yn perfformio'n well yng Nghymru yn gyson, gan ddenu cynulleidfaedd a gwerthfawrogiad uwch na chyfartaledd y DU. Mae hynny'n wir am gynnwys rhwydwaith a chynnwys a gynhyrchir yn benodol i gynulleidfaedd yng Nghymru.

Mae cyfran y boblogaeth sy'n cael ei chyrraedd gan wasanaethau teledu a radio'r BBC yn uwch yng Nghymru o'i gymharu â chyfartaledd y DU. Mae hyn yn arbennig o wir am radio'r BBC, lle mae'r cyrhaeddiad llawer uwch yn gyson yng Nghymru o'i gymharu â chyfartaledd y DU. Yn ogystal â chyrraedd mwy o bobl, mae'r rheiny sy'n cael eu cyrraedd hefyd yn gwyllo ac yn gwrando ar gynnwys y BBC yn fwy na chyfartaledd y DU - 75 munud yn fwy fesul wythnos ar gyfartaledd. Mae gwerthfawrogiad cyffredinol o'r BBC hefyd yn uwch yng Nghymru nag mewn unrhyw un o dair cenedl arall y DU, gyda gwerthfawrogiad rhaglenni ychydig yn uwch yng Nghymru ar gyfer teledu'r BBC a radio'r BBC.

Tabl 6: Perfformiad y BBC gyfan yng Nghymru, 2014/15

	Cyrhaeddiad wythnosol ar gyfartaledd (%)		Ansawdd		Amser a dreulir ar gyfartaledd fesul gwyllo/gwrandawr fesul wythnos (awr:munud)	
	DU	Cymru	DU	Cymru	DU	Cymru
BBC Gyfan	97	98	6.97	7.08 (GI)	18:10	19:25
Holl Deledu'r BBC	82	85	81.1	81.6 (AI)	10:15	12:00
Holl Radio'r BBC	65	76	80.3	82.8 (AI)	15:40	16:25

4. Cynyrchiadau rhwydwaith y BBC yng Nghymru

Yn ystod y degawd diwethaf, mae'r BBC wedi ceisio dad-ganoli ei chynyrchiadau rhwydwaith i helpu i dyfu'r economi greadigol y tu allan i Lundain ac i ledaenu manteision gwariant Ffi'r Drwydded.

Gosodwyd dau darged clir: dylai 50% o wariant teledu rhwydwaith gael ei fuddsoddi y tu allan i Lundain, ac y dylid gwario 17% yn y cenhedloedd datganoledig (fwy neu lai yn unol â maint eu poblogaeth). Rydym eisoes wedi gwireddu'r ddau darged yn gynt na'r disgwyl. Ar lawer ystyr, mae Cymru wedi arwain y ffordd - drwy ddiogelu 7.8% o wariant teledu rhwydwaith yn ystod 2014/15 (£59.1m), o'i gymharu â chyfran y boblogaeth o 4.9%.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae BBC Cymru wedi datblygu enw da ar draws y byd am gynhyrchu dramâu, ac mae hynny bellach yn digwydd yn stiwdios Porth y Rhath ym Mae Caerdydd, lle mae *Casualty*, *Doctor Who* a *Pobol y Cwm* i gyd yn cael eu cynhyrchu. Mae gan y cyfleuster 175,000 troedfedd sgwâr naw stiwdio sy'n HD-barod ac mae pob cyfleuster yn llawn. Mae arddangosfa *Doctor Who Experience*, sy'n cael ei rhedeg gan BBC Worldwide, daflad carreg o'r stiwdios.

O ganlyniad uniongyrchol i'r buddsoddiad cynyddol gan y BBC mewn cynyrchiadau drama yng Nghymru, mae sail gadarn o dalent technegol wedi'i sefydlu gydag amrywiaeth eang o sgiliau a phrofiad. Gan fod yr economi cynhyrchu drama wedi'i seilio'n bennaf ar arbenigedd llawrydd, mae hynny'n golygu y gall cwmnïau annibynnol - yn ogystal â thimau mewnol BBC Cymru - ddatblygu rhai o brosiectau mwyaf uchelgeisiol ac uchel eu proffil ym myd teledu Prydain, yn sicr eu meddwl bod y wybodaeth a'r sgiliau ar gael i'w cynhyrchu yng Nghymru.

Ddeng mlynedd ers lansio *Doctor Who*, mae gan Gymru bellach bedair stiwdio ddrama fawr - yn Pinewood (Gwynllŵg), Dragon Studios (ger Pen-y-bont ar Ogwr), Bay Studios (Abertawe) yn ogystal â Phorth y Rhath. Wrth i'r cynyrchiadau barhau i dyfu, mae'r BBC yng Nghymru yn gweithio'n agos gyda sefydliadau fel Cyfle a Creative Skillset Cymru i ddatblygu sgiliau mewn meysydd allweddol ym maes cynhyrchu rhaglenni.

Yn ogystal â drama, mae BBC Cymru hefyd yn ganolfan sylweddol ar gyfer cynyrchiadau rhwydwaith ffeithiol a cherddoriaeth. Mae rhaglenni uchel eu proffil yn cynnwys *Crimewatch*, *Bargain Hunt*, *Call Centre*, *BBC Cardiff Singer of the World*, *Young Musician* ac amrywiaeth o gyfraniadau i'r *One Show*. Mae twf y cynyrchiadau rhwydwaith mewnol hefyd wedi cyd-fynd â chynnydd sylweddol mewn cynyrchiadau rhwydwaith a gynhyrchir yn annibynnol o Gymru, fel *Sherlock*, *Atlantis*, *A Poet in New York*, *Hinterland* / *Y Gwyll* ac *Only Connect*.

Mae'r datblygiadau hyn wedi helpu i sbarduno datblygiad economi creadigol Cymru - gan gyfrannu at gynnydd o 52% yn nifer y bobl sy'n gweithio yn y diwydiannau creadigol rhwng 2005 a 2014 i 47,700. Mae'r trosiant ar draws y sector wedi cynyddu 17.5% yn ystod yr un cyfnod.

Ym mis Medi 2015, cyhoeddodd y BBC gynlluniau i drawsnewid y mwyafrif o'i thimau cynhyrchu mewnol - gan gynnwys y rheiny yng Nghymru - i BBC Studios, cwmni y bydd y BBC yn berchen arno'n gyfan gwbl.

Byddai BBC Studios yn gweithredu'n y farchnad, yn cynhyrchu rhaglenni ar gyfer y BBC a darlledwyr eraill yn y DU ac yn rhyngwladol, ac yn dod â'r holl elw yn ôl i Grŵp y BBC. Byddai'n ymrwymedig i gefnogi cenhadaeth a gwerthoedd gwasanaeth cyhoeddus y BBC, ac yn cadw cynhyrchu rhaglenni wrth galon y BBC.

Fel rhan o'r cynlluniau hyn, mae'r BBC hefyd yn cynnig cael gwared ar y gwarant mewnol cyffredinol o 50%, sy'n golygu y byddai cynhyrchwyr allanol hefyd yn gallu cystadlu am gyfran uwch o wariant comisiynu rhwydwaith y BBC. Mae'r BBC o'r farn mai'r cynnig hwn yw'r ffordd orau o barhau i ddarparu rhaglenni creadigol gwych i gynulleidfaedd a gwerth hir dymor i'r rhai sy'n talu ffi'r drwydded.

Y bwriad yw y byddai holl dimau cynyrchiadau rhwydwaith o fewn BBC Cymru yn dod yn rhan o BBC Studios, ac rydym yn ymgynghori â rhanddeiliaid cyn penderfynu a ddylai timau cynhyrchu teledu lleol yng Nghymru gael eu cynnwys. Gallwch ddarllen mwy am y cynlluniau fan hyn.

http://downloads.bbc.co.uk/aboutthebbc/reports/pdf/bbc_studios_2015.pdf

5. Effaith economaidd y BBC

'A BBC of scale and scope with a stable funding mechanism that does not compete with commercial sources (i.e. advertising and subscription) lies at the heart of a successful UK creative economy.'

'Mae'r BBC yn dal yn gonglfaen y system darlledu gwasanaeth cyhoeddus a'r BBC ydy'r prif fuddsoddwr ar draws y system.'

Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn oes y Rhyngrwyd: Trydydd Adolygiad Ofcom o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus: Gorffennaf 2015, Tudalen 3

5.1 Effaith economaidd ar draws y DU

Buddsoddodd y BBC tua £2.2 biliwn yn uniongyrchol yn y diwydiannau creadigol yn ystod 2013/14. Roedd hyn yn cynnwys tua £1.2 biliwn y tu allan i'r BBC, gyda tua £450 miliwn yn cael ei fuddsoddi mewn busnesau creadigol bach a meicro. Cefnogodd y BBC dros 2,500 o gyflenwyr creadigol, gyda tua 86% yn fusnesau bach neu feicro.

Buddsoddwyd £1.5 biliwn pellach y tu allan i'r diwydiannau creadigol yn y DU: gyda chryn dipyn o'r gwariant hwn mewn diwydiannau digidol a *high-tech* ar weithgareddau sy'n cefnogi creu a dosbarthu cynnwys.

Mae'r BBC yn hyrwyddo eiddo deallusol a delwedd Prydain o amgylch y byd: mae 56% o fusnesau tramor yn cytuno eu bod yn fwy tebygol o wneud busnes gyda'r DU oherwydd beth maen nhw'n ei wybod am y BBC.⁴

Mae'r BBC yn gallu darparu'r cyfalaf risg ar gyfer syniadau a chreadigrwydd Prydeinig: mae'n derbyn tua 22% o'r refeniw teledu ond mae'n gyfrifol am tua 42% o'r buddsoddiad mewn cynnwys gwreiddiol.

Serch hynny, mae'r sialensau cystadleuol ar gyfer y BBC yn cynyddu, gyda thwf cwmnïau digidol sydd ag incwm llawer uwch na'r BBC: refeniw y BBC ar gyfer 2013 oedd £5.1bn o'i gymharu â £7.2bn Sky, \$59.8bn Google, \$77.9bn Microsoft a \$170.9bn Apple.

Ym mis Awst 2015, edrychodd adroddiad gan PriceWaterhouse Coopers, ar yr effaith y byddai newidiadau i refeniw ffi'r drwydded yn ei chael ar y sefydliad, ar y diwydiant a'r economi greadigol. Nododd yr adroddiad hefyd, am bob £1 o gynnydd yn incwm ffi'r drwydded, byddai 60 ceiniog ychwanegol o werth economaidd yn cael ei greu.⁵

I'r gwrthwyneb, dangosodd adroddiad diweddar Enders Analysis am bob £1 a dorrir yng nghyllideb deledu'r BBC, byddai cyfanswm y buddsoddiad cynnwys yn lleihau o leiaf 35c, a chynnwys a ddarllidir gyntaf yn y DU yn lleihau o leiaf 49c.⁶

5.2 Effaith economaidd yng Nghymru

Amcangyfrifir mai £186m⁷ yw'r refeniw a ddaw o Ffi'r Drwydded yng Nghymru, ac mae £154m o hwnnw yn cael ei wario ar ddarparu cynnwys a gynhyrchir naill ai gan BBC Cymru neu gan bartneriaid cynhyrchu annibynnol.

⁴http://downloads.bbc.co.uk/aboutthebbc/insidethebbc/howwework/reports/pdf/bbc_report_economic_return_global_footprint_2013.pdf

⁵<http://downloads.bbc.co.uk/aboutthebbc/reports/pdf/bbclfpwc2015.pdf>

⁶ Enders Analysis: *BBC TV - Impact on investment in UK content*: Medi 2015

⁷ Ffynhonnell: Amcangyfrifon Incwm, Trwyddedu Teledu (TVL). Seilir ar y dybiaeth fod ffi'r drwydded yn cael ei thalu'n llawn

Mae 60% o wariant BBC Cymru yn cael ei dargedu at wasanaethau penodol i Gymru gyda'r 40% sy'n weddill yn cael ei wario ar gynnwys teledu rhwydwaith ar gyfer cynulleidfaoedd y DU.

Bob dwy flynedd, mae'r BBC yn mesur effaith economaidd ei gweithgareddau yn y DU. Yn 2013 - y tro diwethaf y cynhaliwyd asesiad o'r fath - amcangyfrifodd y BBC a Deloittes mai GVA gweithgareddau'r BBC yng Nghymru oedd £276 miliwn. Mae hyn yn golygu am bob punt sy'n cael ei gwario gan y BBC yng Nghymru, mae ei effaith bron yn ddwbl hynny.⁸

Mae manteision economaidd BBC Cymru yn parhau i ymestyn yn bell ac yn eang, gan gynnig gwerth gwirioneddol i fusnesau digidol a chreadigol ledled y DU.

Ychwanegodd buddsoddiad y BBC mewn gweithgareddau creadigol yng Nghymru at yr economi leol drwy gwmnïau lleol a gweithwyr llawrydd yn cydweithio'n agos â'r BBC. Mae hyn yn helpu i gynnal swyddi yn y cwmnïau hyn. Yn y cyfamser, mae'r cwmnïau hyn (a'u gweithwyr) yn prynu nwyddau a gwasanaethau pellach, gan greu effaith 'luosog' positif ar gyfer yr economi.

Yn 2014-15, cyfanswm gwariant uniongyrchol BBC Cymru gyda chyflenwyr a chynhyrchwyr allanol oedd tua £50m.

Tabl 7: Gwariant Allanol gan BBC Cymru, 2014/15

2014-15 gwariant allanol	Gwerth (£m)
Cwmnïau Annibynnol	16.4
Cyfranwyr a Hawlfraint	17.7
Cyfleusterau Rhaglenni Allanol	13.6
Grwpiau Perfformio	0.8
Cyfanswm	48.5

⁸

http://downloads.bbc.co.uk/aboutthebbc/insidethebbc/howwework/reports/pdf/bbc_economic_impact_2013.pdf

Adran B - Cynigion Siartr y BBC ar gyfer y cenhedloedd datganoledig

Ym mis Medi 2015, cyhoeddodd Gweithrediaeth y BBC set gynhwysfawr o gynigion ar gyfer y Siartr nesaf, gan gynnwys cynlluniau i wella rhaglenni a gwasanaethau presennol ar gyfer y cenhedloedd datganoledig fel rhan o'r cynllun *British Bold Creative*. Mae pump o feysydd arwyddocaol i'r cenhedloedd.

I. Cryfhau Newyddion y BBC yn y cenhedloedd

Wrth i ddatganoli gyflymu – ac wrth i'r DU newid yn gyflymach nag erioed o'r blaen – bydd angen i ni addasu ein gwasanaethau i sicrhau eu bod yn adlewyrchu'n llwyr ac yn adrodd ar y tirlun gwleidyddol gwahanol yn y DU. Ni ddylai'r BBC, mewn egwyddor, arwain na llusgo y tu ôl i newid cyfansoddiadol yn y Deyrnas Unedig.

Ein blaenoriaeth yw sicrhau ein bod yn rhoi'r wybodaeth angenrheidiol i bobl ym mhob un o bedair cenedl y DU, i wneud synnwyr o'u byd a helpu i sicrhau bod y rheiny sydd mewn grym, yn atebol.

O fewn y DU ddatganoledig, mae newyddion mewn rhai rhannau o'r wlad, mewn gwirionedd, ddim yn berthnasol i eraill. Mae gwleidyddiaeth ac economeg y wlad yn fwy amrywiol, ac o'r herwydd, mae'r gwaith o ohebu ar hynny yn fwy cymhleth.

Mae gan y BBC gyfrifoldeb i sicrhau ei bod yn hysbysu'r gynulleidfa yn y ffordd fwyaf effeithiol a pherthnasol posib. Rydym o'r farn bod yr amser wedi dod i daro cydbwysedd gwell rhwng darparu newyddion y DU gyfan a newyddion sydd wedi'i deilwra i ddiwallu anghenion ac agenda penodol cenhedloedd datganoledig y DU.

I ddechrau, byddwn yn darparu hafan-ddalen BBC Newyddion gwahanol ym mhob un o'r cenhedloedd. Byddwn yn personoli ein gwasanaethau newyddion i adlewyrchu diddordebau personol ym mhob rhan o'r DU.

Ond efallai y bydd angen i ni fynd ymhellach. Rydym am ymgynghori â chynulleidfaoedd ar draws y wlad ynglŷn â ydym wedi taro'r cydbwysedd iawn rhwng bwletinâu newyddion y DU gyfan a bwletinâu y cenhedloedd ar deledu. Mae ein gwasanaethau newyddion erbyn hyn yn boblogaidd iawn ac yn cael eu defnyddio'n helaeth gan gynulleidfaoedd, gan gynnwys y *Six O Clock News*, lle bu cryn drafod.

Ond ar ôl datganoli, refferendwm yr Alban, a byd lle mae sawl agwedd o bolisi cyhoeddus yn cael ei ddatganoli yn y cenhedloedd, mae achos llawer cryfach erbyn hyn dros ddarparu cydbwysedd gwahanol o ran sut rydym yn gwasanaethu cynulleidfaoedd gyda'r newyddion a materion cyfoes mwyaf perthnasol gan y BBC ar deledu. Rydym yn edrych ymlaen at

archwilio'r opsiynau gwahanol gyda'n partneriaid, rhanddeiliaid a chynulleidfaoedd drwy gydol y broses o Adolygu'r Siartr.

2. Adlewyrchu amrywiaeth y cenedloedd ar wasanaethau rhwydwaith

Ar draws cenedloedd a rhanbarthau'r DU, rydym yn gwybod bod y cyhoedd am i ni wneud mwy i bortreadu amrywiaeth bywyd yn llawn ar draws y DU ar ein rhaglenni a'n gwasanaethau. Mae'r DU yn newid, ac nid mater hawdd yw cynrychioli neu bortreadu pob agwedd ar fywyd Prydain ar draws ein holl wasanaethau.

Serch hynny, mae gan y BBC rôl annatod fan hyn, a byddwn yn datblygu ein rhaglenni a'n gwasanaethau i fodloni anghenion cyfnewidiol y gynulleidfa.

Yn ystod y Siartr bresennol, sicrhawyd bod yr hyn sy'n cael ei wario ar deledu rhwydwaith ym mhob un o'r Cenedloedd, fwy neu lai yn gyson â maint y boblogaeth. Ond rydym yn cydnabod nad gwariant yw popeth – mae angen i ni wneud mwy, a gwneud yn well, i adlewyrchu bywydau a phrofiadau pawb sy'n talu ffi'r drwydded.

Yn ystod y cyfnod Siartr nesaf, byddwn yn parhau'n ymrwymedig i fuddsoddi mewn rhaglenni ar draws y DU gan sicrhau bod y dramâu a'r comedi a gynhyrchwn ar gyfer BBC One a BBC Two yn adlewyrchu amrywiaeth cenedloedd a rhanbarthau'r DU yn well.

3. Cryfhau'r ddarpariaeth yn y cenedloedd

Er ein bod yn gwybod bod cynulleidfaoedd ar draws y DU yn caru ac yn edmygu dramâu, comedi a rhaglenni dogfen y BBC, maen nhw hefyd yn dweud wrthym yn glir bod angen i ni wneud mwy i roi sylw i straeon arbennig Cymru.

Felly rydym yn gosod her greadigol glir i'n hunain: i addasu'r BBC ar gyfer y DU sy'n newid. Yn ystod y blynyddoedd nesa, rydym am ddweud straeon newydd a gwahanol. Rydym am ddod o hyd i bobl newydd i gyflwyno'r straeon hynny ym mhob rhan o'r DU – pobl sy'n byw ac yn bod yn y tirlun cyfnewidiol. Ac rydym am ddweud y straeon hyn mewn ffyrdd newydd ac mewn llyfydd newydd – oherwydd mae technoleg a marchnadoedd yn newid.

Rydym yn argymhell creu gwasanaeth digidol rhyngweithiol ar gyfer pob un o genhedloedd y DU. Drwy greu 'sianeli' sydd wedi'u curadu ar ein gwasanaethau digidol cyfredol – fel iPlayer – byddwn yn gallu darparu cynnig unigryw, gan alluogi'r BBC i ddangos cynnwys cyfredol yn ogystal â chynnwys digidol-yn-gyntaf newydd – cynnwys ein hunain ac amrywiaeth ehangach o bartneriaid.

Ond ni ellir darparu buddsoddiad sylweddol newydd mewn ystod ehangach o raglenni – fel drama, comedi ac adloniant – o fewn y cytundeb cyllidebol presennol a gytunwyd gyda'r Llywodraeth.

4. Gwasanaethau Cymraeg

Mae'r BBC wedi ymrwymo'n llwyr i ddarlledu a darparu gwasanaethau yn Gymraeg. Mae'r rhaglenni a'r gwasanaethau rydym yn eu darparu ar hyn o bryd – drwy ein gwasanaethau ein hunain ac ar y cyd â'n partneriaid – yn rhan annatod o rôl y BBC. Byddwn yn parhau i gefnogi ac i weithio'n agos gyda S4C.

Wrth ymateb i sialensau cynyddol y gynulleidfa, rydym yn awyddus i weithio'n agos gyda S4C i symud yn gyflymach ar-lein i gyrraedd cynulleidfaoedd iau, digidol, gyda chynnwys sy'n berthnasol i'w bywydau. Byddwn yn defnyddio – ac yn rhannu – technoleg myBBC i alluogi mwy o wasanaethau personoli sy'n gallu adlewyrchu diddordebau a lefelau rhuglder gwahanol yn well.

5. Cefnogi'r cwricwlwm ar draws y DU

Mae gan y BBC rôl allweddol wrth gefnogi mwy o addysg ffurfiol - gyda chanllaw i ddysgwyr ac adnoddau cwricwlwm, sy'n hynod o boblogaidd ac yn cael eu defnyddio'n gyson. Mae'r cyfan hyn yn dod o dan faner Bitesize.

Ar draws y DU, mae'r cwricwlwm ysgolion wedi'i ddatganoli, ac yn wahanol yn amlach na pheidio. Ein bwriad yw datblygu adnoddau cwricwlwm ar gyfer pob cenedl, gan adeiladu ar ein darpariaeth bresennol a sicrhau bod yr hyn a gynigir i fyfyrwyr yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon mor gynhwysfawr ag y mae yn Lloegr. Yng Nghymru, byddwn hefyd yn darparu cynnwys Cymraeg.

Adran C – Ymateb y BBC i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor

I. Cyllid y BBC ar hyn o bryd ac yn y dyfodol

Cynlluniwyd rhaglen arbedion presennol y BBC *Delivering Quality First* i liniaru effaith rhewi ffi'r drwydded am bum mlynedd o Ebrill 2010 yn ogystal ag ysgwyddo cost cyfrifoldebau newydd. Roedd y cyfrifoldebau newydd hyn yn cynnwys cyllido'r rhan fwyaf o S4C, BBC World Service, band llydan a BBC Monitoring. Yn gyfan gwbl, mae angen i DQF arbed £700 miliwn yn flynyddol erbyn diwedd 2016-17.

Mae'r BBC yn ysgwyddo'r arbedion hyn drwy:

- wneud arbedion cynhyrchiant, er enghraifft, drwy symleiddio prosesau, lleihau niferoedd staff a chyflwyno ffyrdd newydd o weithio;
- lleihau sgôp ei gweithgareddau, er enghraifft, drwy leihau nifer y rhaglenni newydd a gomisiynir neu a brynir, a darparu llai o wasanaethau teledu 'botwm coch'; a
- cynyddu incwm masnachol drwy gynyddu nifer y rhaglenni a gynhyrchir sydd â gwerth masnachol uchel.

Fel y nodwyd gan y Swyddfa Archwilio Cenedlaethol yn ei asesiad o'r broses DQF, mae'r BBC eisoes yn gwneud llawer mwy am lai. Rydym wedi ysgwyddo £1.1 biliwn y flwyddyn o arbedion ers 2007 drwy gynlluniau effeithlonrwydd blaenorol ac rydym ar y gweill i ddarparu £1.5 biliwn y flwyddyn erbyn diwedd y cyfnod Siartr presennol.⁹ Rydym o'r farn y gall y rhai sy'n talu Ffi'r Drwydded fod yn hyderus eu bod yn cael gwerth da gan sefydliad sydd wedi ymrwymo i ddarparu'r gorau ac i ddarparu gwerth am arian.

Yn ystod y pum mlynedd hyd at 2016/17, bydd BBC Cymru yn ysgwyddo arbedion o tua 15% i wireddu cynllun effeithlonrwydd *Delivering Quality First*. Yn ystod y cyfnod Siartr llawn hyd at 2016/17, bydd BBC Cymru wedi gwneud arbedion o £20m y flwyddyn (cyfanswm cronol o tua £100m).

Er mwyn lleihau effaith y toriadau hyn ar gynulleidfaoedd, mae'r arbedion wedi canolbwyntio ar swyddi rheoli a'r costau o weithredu'r meysydd cefnogi. Erbyn 2016/17, bydd BBC Cymru wedi lleihau costau rheoli o £3.3m y flwyddyn, ac wedi gweld gostyngiad o 25-30% yng nghostau'r meysydd cefnogi (e.e. marchnata, cyllid, adnoddau dynol).

Serch hynny, gwelwyd arbedion hefyd yn y meysydd golygyddol, a gellir gweld effaith yr arbedion hynny isod.

9

http://downloads.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/review_report_research/reducing_costs/reducing_costs.pdf

Tabl 8: Gwariant Rhaglenni BBC Cymru 2006/07 a 2014/15¹⁰

	2006/07	2014/15
	£m	£m
Teledu BBC Cymru	24.6	20.8
BBC Cymru ar S4C	20.6	19.7
BBC Radio Wales	10.5	10.6
BBC Radio Cymru	9.6	10.0
BBC Ar-lein	4.1	3.9
Cyfanswm gwasanaethau ar gyfer Cymru	69.4	65.0
Comisiynau Rhwydwaith	55.0	59.1
Cyfanswm	124.4	124.1

2. Goblygiadau'r gostyngiad mewn rhaglenni teledu Saesneg

Mae'r gostyngiad mewn rhaglenni teledu Saesneg (h.y. rhaglenni *opts* sy'n benodol i Gymru ar BBC One a Two Wales) wedi bod yn destun cryn graffu yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ac mae'n adlewyrchu'r cyd-destun ariannol a nodir uchod. Mewn termau real, mae'r buddsoddiad mewn cynnwys wedi gostwng tua 30% ers 2006/07 o ganlyniad i sawl cynllun arbedion dros y degawd diwethaf.

Tabl 9: Gwariant Rhaglenni BBC Cymru, Teledu Saesneg¹¹

	2006-7	2007-8	2008-9	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Cost (£m)	24.6	24.4	23.6	24.0	24.3	22.0	20.2	20.5	20.8

Er bod oriau darlledu wedi gostwng 20% yn ystod yr un cyfnod, mae'r effaith bosib ar gynulleidfaoedd wedi'i liniaru'n rhannol drwy nifer o gamau llwyddiannus gan BBC Cymru:

¹⁰ Ffigurau Arolwg Blynyddol

¹¹ Ffigurau Arolwg Blynyddol

- cynnydd mewn amserlennu rhaglenni ar BBC One Wales, gan ddarparu cynulleidfaedd uwch na BBC Two Wales
- cynyddu gwariant ar gyd-gomisiynau ar y sgrîn (e.e. *Hinterland* gyda S4C, All3Media a Tinopolis) ac *A Poet in New York* (cyd-gomisiynwyd gyda BBC Two)
- tymhorau mawr o raglenni sy'n creu mwy o effaith gyda chynulleidfaedd (e.e. y tymor iechyd *Live Longer Wales* a chanmlwyddiant Dylan Thomas).

Yn 2014/15, cynhyrchodd BBC Cymru ychydig dros 600 awr o raglenni lleol gwreiddiol yn Saesneg. Rhaglenni newyddion a chwaraeon oedd tua 80% o'r cynnwys hwn.

Tabl 10: Dadansoddiad genre o raglenni Teledu Saesneg BBC Cymru, 2014/15

GENRE	Oriau BBC 1 Wales	Oriau BBC 2 Wales	Cyfanswm Oriau Saesneg
Newyddion	308.2	0.5	308.7
Materion Cyfoes	9.0	0.5	9.5
Celfyddydau a Cherddoriaeth	5.9	7.0	12.9
Comedi	1.5	0.0	1.5
Drama	2.1	0.0	2.1
Addysg	0.0	0.0	0.0
Adloniant	0.0	0.5	0.5
Ffeithiol	51.8	8.5	60.3
Gwleidyddiaeth	27.5	40.2	67.7
Chwaraeon	4.5	145.5	150.0
CYFANSWM	410.5	202.7	613.2

3. Trefniadau presennol llywodraethu ac atebolrwydd darlledu yng Nghymru.

Mater i Ymddiriedolaeth y BBC yw'r trefniadau llywodraethu, felly byddwn yn cadw ein sylwadau yn fyr ynglŷn ag effaith uniongyrchol y trefniadau gweithredol hyn ar Weithrediaeth y BBC, yn enwedig o ran Cyngor Cynulleidfa Cymru (CCC) sy'n cynghori Ymddiriedolaeth y BBC.

Crëwyd Cyngor Cynulleidfa Cymru (CCC) yn 2007 yn unol â darpariaethau Siartr bresennol y BBC, a daeth yn lle'r corff blaenorol, Cyngor Darlledu Cymru (CDC).

Gwelwyd fframwaith bresennol y Siartr yn rhoi pwerau o natur mwy ymgynghorol ar Gyngor Cynulleidfa Cymru o'i gymharu â Chyngor Darlledu Cymru. Rôl bresennol y Cyngor yw 'craffu ar berfformiad y BBC ar ran cynulleidfaedd sy'n byw yng Nghymru, ac i gynghori'r Ymddiriedolaeth ar faterion sy'n berthnasol i gynulleidfaedd a gwasanaethau'r BBC ar lefel Cymru'.

Mae'r Cyngor hefyd yn cynnal asesiad parhaus o raglenni a gwasanaethau'r BBC yng Nghymru a'r graddau y mae cynnwys rhwydwaith a gweithgareddau eraill y BBC yn adlewyrchu amrywiaeth y DU a'i chenhedloedd, rhanbarthau a chymunedau.

Ym mis Mawrth bob blwyddyn, mae tîm rheoli BBC Cymru yn darparu Arolwg Perfformiad Blynyddol i'r Cyngor o'i rhaglenni – lleol a rhwydwaith gan gynnwys rhaglenni'r BBC ar gyfer S4C.

Mae'r prif gyswllt arall rhwng Ymddiriedolaeth y BBC a BBC Cymru yn canolbwyntio ar y Trwyddedau Gwasanaeth sy'n cael eu dyfarnu i BBC Radio Cymru a Radio Wales.

Mae Trwyddedau Gwasanaeth y BBC, sy'n cael eu dyfarnu gan yr Ymddiriedolaeth, yn nodi beth sy'n ddisgwyliedig o'r gwasanaethau hynny a faint y gallant wario. Maen nhw'n gosod canllawiau golygyddol y BBC ac yn gwarchod annibyniaeth y BBC. Mae'r Ymddiriedolaeth yn monitro perfformiad i sicrhau bod y BBC yn darparu gwerth am arian tra'n gydnaws â'i phwrpasau cyhoeddus. Mae Adolygiad Gwasanaeth Ymddiriedolaeth y BBC o Radio Cymru a Radio Wales ar y gweill.

Gan edrych ymlaen, mae'n glir nad oes digon o hyder yn y strwythurau presennol, gyda diffyg eglurder ynglŷn â swyddogaethau Ymddiriedolaeth y BBC a Gweithrediaeth y BBC. Fel rhan o'i ymateb i'r Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon ar Adolygu'r Siartr, mae'r BBC wedi'i gwneud yn glir y dylai'r amcanion allweddol o ran llywodraethu a rheoleiddio llwyddiannus geisio¹²:

- diogelu annibyniaeth y BBC;
- cynnal buddiannau'r rhai sy'n talu ffi'r drwydded;
- galluogi'r BBC i barhau'n hynod ac yn berthnasol mewn byd sy'n newid mor gyflym;
- ystyried yn ofalus yr effaith ar y farchnad;
- sicrhau bod y BBC yn gweithredu er lles y cyhoedd gyda ffyrdd effeithiol o unioni'r cam os nad yw hynny'n digwydd;
- sicrhau bod yna wahanu rhwng llywodraethu a rheoleiddio corfforaethol.

Mae'r BBC felly yn gefnogol i'r syniad o symud tuag at greu Bwrdd unedol newydd, sy'n gwbl annibynnol o'r Llywodraeth. Canlyniad creu Bwrdd BBC unedol gyda'i Gadeirydd anweithredol ei hun, yw symud tuag at reoleiddio'r BBC yn allanol.

Rydym, wrth gwrs, yn glir y dylai unrhyw fodel llywodraethu'r BBC ymateb i amrywiaeth y DU, a bod rhaid i Fwrdd unedol newydd y BBC allu gwneud penderfyniadau er lles y rhai sy'n talu ffi'r drwydded ar draws y DU.

Bydd cynigion manwl ar gyfer llywodraethiant y BBC, gan gynnwys BBC Cymru, yn cael eu cyflwyno gan Weithrediaeth y BBC i'r adolygiad o lywodraethiant y BBC sydd ar y gweill, o dan arweiniad Syr David Clementi ar gyfer y DCMS.

¹² http://explore.gateway.bbc.co.uk/GatewayCMS01Live/pdf/BBC_Charter_Response_08102015.pdf, p.88

Gan edrych ymlaen, rydym yn disgwyl i gyllideb y BBC aros yn ddigyfnewid - *cash flat* - rhwng 2017/18 a 2021/22 (mewn gwirionedd, gostyngiad mewn termau real o 10%, yn dibynnu ar ragolygon chwyddiant). I gefnogi'r rhagolygon heriol, rydym yn argymhell rhaglen radical o ddiwygio, sy'n cynnwys:

- cynyddu cystadleuaeth o ddwy ran o dair i 80% o sylfaen gostau'r BBC – un o'r gorau yn y sector gyhoeddus;
- cynllunio i arbed bron i 20% yn ystod y pum mlynedd nesaf, ar ôl arbed deugain y cant yn barod o'n sylfaen gostau yn ystod y cyfnod Siartr presennol – gyda lefelau uwch o arbedion effeithlonrwydd na'r sector gyhoeddus/llywodraeth;
- cael gorbenion i lai na 7%, o fewn y 25% uchaf o gwmnïau perifat sydd wedi'u rheoleiddio, ar ôl cyrraedd llai na 8% eleni;
- cynyddu ein helw masnachol cyffredinol yn ystod y pum mlynedd nesaf i £1.2biliwn cronol, cynnydd o 15%, gyda Worldwide yn cael ei gadw fel rhan annatod o'r BBC.

Mae'n rhy gynnar i ddarogan sut bydd rhagolygon ariannol y BBC yn effeithio ar wariant BBC Cymru.

4. Sut mae buddiannau Cymru yn cael eu cynrychioli yn ystod y cyfnod adolygu

Mae'r broses Siartr hon yn cydnabod datblygiad Cymru fel cenedl ddatganoledig, ei buddiannau a'i diwylliant. Am y tro cyntaf ers 1927, mae yna nifer o gyfleoedd pwrpasol i sicrhau bod llais Cymru yn cael ei chlywed, yn ogystal â'r cenedloedd eraill.

Y datblygiad allweddol yw'r Memorandwm o Ddealltwriaeth a gytunwyd rhwng y BBC, Llywodraeth Cymru a'r DCMS. Mae'r Memorandwm hwn yn darparu eglurder i'r tri pharti ynglyn â sut yr ymgynghorir â nhw yn ystod y broses Siartr.

Mae'r ymchwiliadau ar wahân sy'n cael eu harwain gan y Pwyllgor hwn, y Pwyllgor Seneddol ar Faterion Cymreig a Phwyllgor Cyfathrebu Tŷ'r Arglwyddi, i gyd yn ddatblygiadau i'w croesawu.

Yn ogystal â hynny, mae cynlluniau'r BBC a amlinellir yn y ddogfen *British, Bold, Creative*, yn cynnwys dau ymrwymiad pwysig, sef:

- Ymrwymiad i ymgynghori â llywodraethau cenedlaethol a rhanddeiliaid allweddol ynglŷn â darpariaeth gwasanaethau newyddion y BBC.
- Ymrwymiad i ymgynghori â llywodraethau cenedlaethol a rhanddeiliaid allweddol ynglŷn â chyllido gwasanaethau'r cenedloedd.

Daeth ymgynghoriad Ymddiriedolaeth y BBC ar *British, Bold, Creative* i ben ar 5 Tachwedd.

26 Tachwedd 2015 – Papurau i'w nodi

Rhif papur:	Mater	Oddi wrth	Cam gweithredu
Papurau cyhoeddus i'w nodi			
2	Deiseb P-04-632 Mynyddoedd Pawb	Cadeirydd, Y Pwyllgor Deisebau	Llythyr at y Cadeirydd gan Gadeirydd y Pwyllgor Deisebau
3	Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru)	Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth	Ymchwil i ddichonoldeb amddiffyniad statudol ar gyfer parciau a gerddi hanesyddol

Christine Chapman AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Tachwedd 2015

Annwyl Christine

Deiseb P-04-632 Mynyddoedd Pawb

Mae'r Pwyllgor Deisebau wedi bod yn ystyried y ddeiseb ganlynol gan Mynyddoedd Pawb ers mis Mai eleni.

Rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i ddarbwylllo cyrff a sefydliadau i ddiogelu a pharchu ein cyfoeth o enwau lleoedd er mwyn:

- 1) ysgogi parch a diddordeb yn yr iaith Gymraeg ac i sicrhau a chynyddu'r defnydd ohoni.*
- 2) cynyddu'r ymdeimlad o hunaniaeth ymysg cymunedau lleol drwy rannu cyfoeth ein treftadaeth ddiwyllianol gydag eraill.*
- 3) ennyn diddordeb ac ymwybyddiaeth ymwelwyr o gyfoeth ein treftadaeth leol a thrwy hynny ddod a buddion addysgol ac economaidd i ardaloedd.*

Gellid cyflawni hyn trwy:

- weithio gyda chanolfannau awyr agored er mwyn codi eu hymwybyddiaeth o enwau lleoedd traddodiadol brodorol, ac er mwyn eu cefnogi i ddefnyddio enwau lleoedd Cymraeg yn eu gwaith o ddydd i ddydd.*
- tynnu sylw at gyfoeth ein henwau lleoedd o ran ein treftadaeth ddiwylliannol, a'r hyn y gallant ei gyfleu trwy addysgu am hanes, daearyddiaeth, chwedloniaeth a defnydd tir hanesyddol ein gwlad.*
- darbwyllo Llywodraeth Cymru i ddod ag enwau lleoedd traddodiadol a hir sefydlog dan reolaeth gynllunio.*

(Mae deiseb ysgrifenedig yn cyd-redeg.)

Gwybodaeth ychwanegol

Rydym o'r farn y dylid codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd diogelu enwau lleoedd Cymraeg, a bod gan sefydliadau a chymdeithasau gwirfoddol, yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, ran allweddol yn y gorchwyl.

Hefyd, dylai ysgolion sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cael cyfle i werthfawrogi cyfoeth enwau lleoedd Cymraeg fel rhan o'u treftadaeth genedlaethol.

Credwn y dylai enwau lleoedd ynghyd a'r dreftadaeth a'r hanes sy'n gysylltiedig â nhw, fod yn rhan annatod o gyrsiau astudiaethau'r amgylchedd mewn addysg bellach ac addysg uwch, ac o gyrsiau gweithgareddau awyr agored sy'n cael eu rhedeg gan gyrff eraill. Dylid sicrhau bod cyrff hyfforddi, canolfannau a chlybiau sy'n ymwneud â mynydda a gweithgareddau awyr agored yn cael eu hannog i ddefnyddio enwau lleoedd Cymraeg.

Gofynnwn i'r Cynulliad Cenedlaethol bwysleisio pwysigrwydd hyn oll i Lywodraeth Cymru, fel y gall ddarbwylo awdurdodau lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru, yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol ac Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol ynghyd â chyrff eraill yn y sectorau statudol, cyhoeddus, gwirfoddol a phreifat i gymryd camau priodol i ddiogelu enwau lleoedd Cymraeg.

Yn ystod ein cyfarfod ar 6 Hydref, cytunodd y Pwyllgor y dylwn drosglwyddo manylion y ddeiseb i'r Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol fel y gallai eich Pwyllgor gadw mewn cof y materion y mae'n eu codi wrth ichi ystyried Bil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru).

Mae manylion y ddeiseb, gan gynnwys gohebiaeth a chamau gweithredu y cytunwyd arnynt, ar gael yn:

<http://www.senedd.cynulliad.cymru/mglIssueHistoryHome.aspx?Ild=12672>

Os bydd arnoch angen rhagor o wybodaeth, cysylltwch â thîm Clercio'r Pwyllgor Deisebau drwy anfon e-bost i SeneddDeisebau@cynulliad.cymru.

Yn gywir

William Powell AC
Cadeirydd

Ken Skates AC / AM

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Christine Chapman AM
Chair of the Communities, Equality and Local
Government Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Christine.Chapman@assembly.wales

19 November 2015

Dear Christine Chapman AM,

Historic Environment (Wales) Bill

In my letter of 3 November, responding to the committee's recommendations on the Bill, I agreed to carry out further research into the feasibility of including statutory protection for historic parks and gardens and to report back to the Committee no later than completion of Stage 2.

I am pleased to attach a report prepared by Historic Environment Services (Cadw) which explains the current arrangements for managing and protecting historic parks and gardens, and four possible options for improving protection, including the current proposal. As well as looking at the advantages and disadvantages of each it also seeks to identify the likely costs.

I hope you find this report of interest in your deliberations on the Bill.

Ken Skates AC / AM

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

An Assessment of Options for Protection for Registered Historic Parks and Gardens within the Historic Environment (Wales) Bill

Contents

Summary	2
1. Introduction	3
• Background	3
• Significance of Registered Parks and Gardens of Special Historic Interest	3
2. Existing Protection Arrangements	5
• Listed Buildings	5
• Conservation Areas	5
• Scheduled Monuments	6
• Development Management	6
• Tree Preservation Orders	7
• Hedgerow Regulations	7
• Felling Licences	7
3. Management Arrangements	7
• Agri-Environment Schemes	7
• Conservation Management Plans	8
• HMRC Capital Taxation and the National Heritage	9
4. Summary of Existing Arrangements	9
5. Options for Providing Additional Protection for Historic Parks and Gardens	9
• Option 1	9
• Option 2	10
• Option 3	11
• Option 4	13
6. Summary	14
Annex 1 Extract from the Regulatory Impact Assessment accompanying the Historic Environment (Wales) Bill	16

Summary

This report examines existing arrangements for the protection and management of sites included on the Register of Parks and Gardens of Special Historic Interest in Wales, before considering a range of options for increasing protection. These options are as follows:

- Option 1 — Place the Register of Parks and Gardens on a statutory basis, but do not impose any new regulatory controls over works and activities.
- Option 2 — Introduce a statutory duty to have special regard to the desirability of protecting registered parks and gardens when undertaking any function under the Planning Acts
- Option 3 — Use existing legislation for scheduled monuments, and the proposed revised definition of a monument under the Historic Environment (Wales) Bill, to facilitate the statutory protection of registered parks and gardens as scheduled monuments.
- Option 4 — Introduce a new bespoke legislative framework comparable to listed building and scheduled monument consent where it would be a criminal offence to do anything that would alter the character of a registered park and garden without first obtaining registered park and garden consent.

There is already a framework in place for managing some of the activities that could damage the character and significance of our historic parks and gardens, using existing regulatory mechanisms for designated assets, such as listed buildings and scheduled monuments, where they coincide with registered historic parks and gardens. Inclusion on the register is also a material consideration in the planning process, which places some control over development that could damage the special interest of registered parks and gardens. New guidance, which will be issued for consultation during 2016, will support the management of historic parks and gardens through the existing framework. Extensive protection and some positive management is offered through agri-environment schemes. There is no compelling evidence to suggest that unregulated activity is causing significant damage to the special interest of registered parks and gardens, the majority of which appear to be well cared for by their owners. It is suggested that options to extend protection would be costly and would provide only limited additional benefit.

1. Introduction

Background

- 1.0 This briefing considers recommendation 4 of the Communities, Equality and Local Government Committee of the National Assembly for Wales within its Stage 1 Committee Report on the general principles of the Historic Environment (Wales) Bill. The Committee recommended that the Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism should further consider how a system of statutory protection for historic parks and gardens could be provided within the Bill. The Committee advised that this consideration should include an assessment of the practical and financial implications of such a system for the Welsh Government, owners and other relevant parties.
- 1.1 An initial assessment of the desirability of statutory protection was undertaken as part of the scoping for the Bill, which included workshops held with the sector during 2012. However, it was considered undesirable and unnecessary to add a further layer of complexity for owners. This briefing provides further analysis on the issue of statutory protection for historic parks and gardens.
- 1.2 Human rights issues in respect of the provisions of the Bill have been considered as part of the legal analysis of the Bill. This briefing is also mindful that any proposals must be compatible with the Convention on Human Rights and that there is a balance to be struck between the rights of the individual and protection of the historic environment. Careful consideration must therefore be given as to whether provisions contained in the Bill are in the public interest and proportionate. Any system of statutory protection for historic parks and gardens would need to be fully justified.

Significance of Registered Parks and Gardens of Special Historic Interest

- 1.3 The historic parks and gardens of Wales form an important and integral part of the historic and cultural fabric of the nation. Historic parks and gardens can make an important contribution to quality of place and life, and add to the character and identity of an area. There are currently 386 sites on the Register of Parks and Gardens of Special Historic Interest.
- 1.4 Historic parks and gardens are unlike many other types of heritage asset in that:
- They often encompass large areas of land which over the years may have been divided into multiple ownerships with different management regimes.
 - The overall structure of a park or garden is based on a range of natural and man-made elements of varying significance and with different management requirements. These elements may include: archaeological remains; built structures; planted elements including gardens and grounds, parkland and woodland; water features and features associated with water management; and natural and man-made landforms. Some of these elements may have statutory protection in their own right.

- They always contain a living and therefore transient planted element (subject to seasonal change and with a natural lifespan) with particular management needs; and
 - Their elements, including planting (intentional and incidental), water features (natural and man-made) and ancient built features (habitat for lichen and wall flora and fauna), often make parks and gardens of high biodiversity value.
- 1.5 The Register includes a diverse range of sites from the medieval period to the twentieth century. Most historic parks and gardens illustrate several phases of development, in which existing features were incorporated into successive design schemes. Many also contain several types of land use: The commonest type of site on the Register is the country estate — a landscape which combined pleasure and recreation with production — but also included are public urban parks, as well as a number of smaller private gardens.
- 1.6 Sites included on the Register are assessed against a set of criteria which explains that gardens, parks, designed grounds, designed ornamental landscapes and places of recreation may be of special historic interest:
- a. When they illustrate some particular aspect of the history of gardens, parks, designed grounds, designed ornamental landscapes and places of recreation, or of the history of gardening, ornamental landscaping or horticulture — for instance, they may provide examples of the work of a particular designer, have features from a particular period or in a particular style, or contain items of interest to historians of design and horticulture or social historians;
 - b. When they have significant historic associations — for example, with a particular person or event; and
 - c. When they have group value with buildings or other land and the group value is itself of historic interest — for example, they may provide a historic setting for a building of historic interest.
- 1.7 The Register was compiled in order to aid the informed conservation of historic parks and gardens, and the policy objective is to enable these sites to evolve whilst preserving their most significant attributes. The aim is to encourage the management of change in a way that prevents irreversible harm to the special historic character and significance of the registered site. Change can be loosely broken down into three categories:
- i. Irreversible harm — change to all or part of a site or its setting that permanently damages its historic character and significance. Irreversible harm tends to be brought about by inappropriate development and may be direct physical damage to the site or its setting.

- ii. Reversible harm — change to all or part of a site or its setting that damages its historic character and significance but that can be reversed by altering management and maintenance regimes.
- iii. Unavoidable harm — unavoidable change to all or part of a site or its setting that damages its historic character and significance (for example as a consequence of climate change). Unavoidable harm has an element of unpredictability, but can sometimes be mitigated by adapting management and maintenance regimes.

2. Existing Protection Arrangements

- 2.0 Existing regulatory regimes already afford some protection to registered parks and gardens of historic interest, and help to secure their preservation for current and future generations.

Listed Buildings

- 2.1 Many registered historic parks and gardens form the setting for a listed building. Structures within these sites (such as walls, statues, gazebos, ha-has and other garden features) may also be protected as part of the curtilage of the principal listed building, and some may be listed in their own right.
- 2.2 Listed building consent is needed to alter or remove any structures that are either listed in their own right or that form part of the curtilage of a listed building. There is a statutory requirement to have special regard to the desirability of preserving a listed building or its setting or any features of special architectural or historic interest which it possesses in determining applications for listed building consent and planning permission. These statutory provisions afford considerable protection to historic parks and gardens where there are associated listed structures.
- 2.3 There are currently 2,138 listed structures located within registered parks and gardens, the vast majority of which are an integral part of the registered area, including estate buildings, garden and boundary structures, and estate farm buildings. A significant majority — 328 out of the 386 parks and gardens on the Register — have listed buildings associated with them.

Conservation Areas

- 2.4 68 registered historic parks and gardens are included within conservation areas, either in whole or in part. These are areas of special architectural or historic interest, the character or appearance of which it is desirable to preserve or enhance. There is a statutory requirement to pay special attention to the desirability of preserving or enhancing the character or appearance of a conservation area, and there are some specific controls, for example over demolition. Special provisions also apply to trees in conservation areas. Conservation area status is not considered appropriate as a means of protecting landscape features unless they are an integral part of the historic

built environment, and designation is not a means to control activities such as agricultural operations which do not fall within the definition of development. Nonetheless, several historic parks and gardens have been designated as conservation areas in their own right — these include urban public parks and some sites associated with private estates.

Scheduled Monuments

- 2.5 Scheduling provides statutory protection to ancient monuments considered to be of national importance. Scheduling protects sites from irreversible harm caused by damaging works but also encourages sympathetic management regimes and benefits from a system of condition monitoring. To date there has not been a systematic approach to the scheduling of garden features and the representation of garden features on the schedule is currently low. Examples on the schedule include ruinous garden features, such as the grottoes of the picturesque landscaping at Piercefield and Hafod, and relict gardens, i.e. ornamental and/or utilitarian gardens that are no longer in use for this purpose, such as the scheduled garden earthworks at Old Gwernyfed.

Development Management

- 2.6 A significant level of protection is also afforded to historic parks and gardens through the planning system. National planning policy for the historic environment is set out in Planning Policy Wales which states that local planning authorities should take the Register into account in preparing their development plans, and should protect parks and gardens and their settings; the effect of a proposed development on a park or garden, or its setting, may be a material consideration in the determination of a planning application.
- 2.7 The Welsh Government's Historic Environment Service (Cadw) is routinely consulted on planning applications affecting historic parks and gardens or their settings. Planning Policy Wales sets out that it should be consulted in all cases relating to grade I and II* sites, but in practice, Cadw is consulted on most cases, irrespective of grade, and it is anticipated that this practice will be continued.
- 2.8 These arrangements bring control over development requiring planning permission, which can be a significant cause of irreversible harm to the special interest of registered historic parks and gardens.
- 2.9 As part of the package of measures intended to support the Historic Environment (Wales) Bill, there will be specific guidance relating to the management of historic parks and gardens. This guidance will set out the general principles to consider when making changes to registered parks and gardens. Aimed at owners of historic parks and gardens and their agents, it will help them understand and care for their sites in accordance with conservation principles. This guidance will be subject to consultation.

Tree Preservation Orders

- 2.10 Local planning authorities have powers to protect specific trees, groups of trees or woodlands that have a significant impact on their local surroundings by issuing Tree Preservation Orders (TPOs). A TPO makes it an offence to cut down, top, lop, uproot, wilfully damage or wilfully destroy a tree without the planning authority's permission. All types of trees can be covered by a TPO, including hedgerow trees, but excluding hedges, bushes and shrubs
- 2.11 TPOs can make an important contribution to the protection of historic parks and gardens.

Hedgerow Regulations 1997

- 2.12 These regulations aim to protect important hedgerows by controlling their removal through a system of notification. Under the regulations, it is unlawful to remove or destroy most countryside hedgerows without the written permission of the local planning authority. However, they do not apply to hedgerows within or adjoining the curtilage of a dwelling house and are therefore of limited application to historic parks and gardens.

Felling Licences

- 2.13 Felling licences are issued by Natural Resources Wales to help protect the forests and woodlands of Wales and to prevent indiscriminate felling. Cadw is consulted on any felling licences that may affect a scheduled monument or a registered historic park and garden. This provides an opportunity for Cadw to comment on proposals for felling and woodland management in registered historic parks and gardens and recommend, for example, sympathetic replanting.
- 2.14 Felling licences are not required in order to fell trees in a garden, orchard, a churchyard or a designated open space (Commons Act 1899), and are not needed for certain types of work (lopping, topping, pruning or pollarding). A licence is also not needed to fell less than five cubic metres in a calendar year or to fell trees below a certain diameter.

3. Management Arrangements

- 3.0 In addition to the regulatory regimes outlined above, registered historic parks and gardens can also benefit from a series of measures that encourage positive conservation management.

Agri-environment Schemes

- 3.1 Some registered parks and gardens benefit from the positive management and control associated with the Welsh Government's agri-environment scheme, Glastir. This is a 5-year sustainable land management scheme available to all farmers and land managers in Wales. It includes provision for managing and protecting landscapes and the historic environment.

- 3.2 Each of the component schemes available within Glastir includes specific provisions for the protection of historic parks and gardens, and a set of compulsory requirements (the Whole Farm Code) is particularly helpful in managing historic parks and gardens. The Whole Farm Code currently applies a significant number of registered parks and gardens either in whole or part, and introduces the requirements to:
- Protect and retain all in-field and veteran trees.
 - Retain traditional buildings and remnant structures.
 - Avoid damage or disturbance to any historic park or garden on the register of historic parks and gardens. Damage includes any of the following:
 - Removal of historic plantings identified in the Register;
 - Removal or disturbance of structural or landscape features;
 - Remodelling of the landscape that results in the re-profiling of the topography; and
 - Dumping of material.
- 3.3 Glastir also provides for the improved management of land, which can include enhancement of registered historic parks and gardens, for example through tree planting, orchard restoration, planting individual native trees, and the management of scrub, saplings and intrusive vegetation.
- 3.4 Glastir requires that consent must be sought from Cadw where an applicant intends to undertake management involving ground disturbance such as fencing and tree planting on a scheduled monument or in a registered park and garden.
- 3.5 The Glastir scheme therefore provides safeguards that contribute to the maintenance and management of registered historic parks and gardens. Officials in the Welsh Government's Rural Affairs Department are continually looking to fill any gaps in the schemes to support the protection and management of the historic environment. For example, consideration could be given to the inclusion of registered parks and gardens (along with other historic environment features) within cross-compliance regulations.

Conservation Management Plans

- 3.6 Conservation management plans (CMP) are important tools for managing change in historic parks and gardens. A CMP provides a clear understanding of significance; identifies present risks/vulnerabilities and future opportunities; sets out how a site will be managed and maintained day to day and in the long term through the development of management policies. This long-term holistic approach to site management avoids inappropriate and ad-hoc change that may be detrimental to a site's historic character and significance. Heritage Lottery funding applications require CMPs, and some important public parks have benefited in this way.

HMRC Capital Taxation and the National Heritage

3.7 Conditional exemption from Inheritance Tax or Capital Gains Tax can be applied for on land of outstanding scenic, historic or scientific interest or buildings of outstanding historic or architectural interest. As part of these arrangements, a heritage management plan is normally required. This identifies the significance of the site, sets out how it is to be managed and maintained to preserve it in the condition that helped it to be granted heritage status and explains how public access will be provided and maintained. Some fifteen registered historic parks and gardens in Wales benefit from these arrangements.

4. Summary of Existing Arrangements

4.0 Current regulatory and management arrangements already provide a significant degree of protection for most historic parks and gardens. The ‘hard’ landscape features (follies, walls, etc.) can be protected by listing, and development is managed via the need for planning permission. There is also a mechanism for the protection of trees in some parks and gardens. There are no restrictions on domestic and other gardening work which constitute part of the day-to-day management of a site. In addition, there are several schemes that promote positive management as well as protection, and there may be scope to extend these in future. New guidance for the management of historic parks and gardens will promote good practice in the management of change according to conservation principles and will add weight to existing planning policy.

4.1 Existing regulatory arrangements do not provide a bespoke regime to control every piece of work or activity that could have an impact on the special interest of historic parks and gardens. Minor changes to a registered park or garden under permitted development rights, planting alterations, the felling of unprotected trees or the clearance of sites which do not enjoy any statutory protection are not regulated. A minority of sites are not covered by the consent regimes associated with other designated assets, but in all cases, a proportionate level of protection is afforded by the policy requirement to take the Register into account in the planning process.

5. Options for providing statutory protection for historic parks and gardens

5.0 Four options have been considered.

Option 1 — Place the Register of Parks and Gardens on a statutory basis but do not impose any new regulatory control over works and activities.

5.1 This option is what is currently proposed as part of the Historic Environment (Wales) Bill, which would place a statutory duty on the Welsh Ministers to maintain and enhance the Register. All historic parks and gardens that meet the published criteria would be included on the Register and be subject to the

development management requirements set out in Planning Policy Wales. The option would also place a duty on the Welsh Ministers to notify the owners and/or occupiers of a historic park or garden to make them aware of the registration and its implications.

Strengths

- 5.2 This option retains a proportionate level of protection for registered parks and gardens through the use of existing statutory controls relating to other designated assets where applicable, and in all cases, through the regulation of development via the requirement for the Register to be taken into account in the planning process. It does not regulate domestic and other gardening works, or other works that are concerned with the day-to-day management of such sites.

Weaknesses

- 5.3 This option does not restrict the making of minor changes to a registered park or garden under permitted development rights, planting alterations, the felling of unprotected trees or the wilful or inappropriate clearance of sites. Any of these could theoretically occur where there are no designated assets with their own consent regimes. There is, however, no evidence to suggest that significant harm is being caused by unregulated activity.

Costs

- 5.4 The primary costs for this option would fall on the Welsh Ministers, arising from the duty to notify all owners and occupiers of the inclusion of their sites on the statutory register. The cost analysis has been included within the Regulatory Impact Assessment accompanying the Historic Environment (Wales) Bill and is provided at Annex 1.

Option 2 — Introduce a statutory duty to have special regard to the desirability of protecting registered parks and gardens when undertaking any function under the Planning Acts

- 5.5 This option would impose an additional statutory duty on local planning authorities and the Welsh Ministers to have special regard to the desirability of protecting registered historic parks and gardens when undertaking any function under the Planning Acts, including the determination of planning applications and the preparation of local development plan policies. It is already a requirement of planning policy that local planning authorities should protect registered historic parks and gardens; making this a statutory duty would not in itself introduce any additional protection.

Strengths

- 5.6 Formalises and possibly strengthens existing provisions in planning policy by introducing a statutory duty.

Weaknesses

- 5.7 A new provision along these lines would not introduce any new regulatory controls, and would not add anything to existing national policy concerned with development control and the protection of historic parks and gardens. This

policy framework already operates effectively, and will be strengthened by the introduction of guidance for the management of historic parks and gardens which will itself help inform the planning process, and there is no evidence to suggest that a new provision is necessary.

- 5.8 The introduction of a statutory duty would increase the legislative complexity of the planning system without increasing the existing level of protection afforded to registered historic parks and gardens.

Costs

- 5.9 The principal costs of discharging such a duty would be closely tied to the need to obtain specialist advice in determining an application for planning permission. There is currently insufficient expertise of this sort within local planning authorities to assist in the determination of planning applications and the most cost effective mechanism of providing such advice would be through consultation with Cadw. Putting this consultation on a statutory footing would involve only limited additional cost, as Cadw already provides advice in most cases where a registered historic park and garden or its setting is affected by a proposed development that is the subject of a planning application. Similarly, this option should involve no additional cost for an owner, since it merely formalises existing arrangements set out in policy.
- 5.10 The introduction of a statutory duty could necessitate a formal process of consultation with owners of parks and gardens on the register, together with a process of review. The costs to the Welsh Government are estimated to be in excess of £96,000 for the consultation exercise, and in the region of £90,000 for review (based on an assumption that a review would be requested in 5% of cases). Therefore, the total cost to the Welsh Government associated with introducing this option is likely to be at least £186,000.

Option 3 — Use existing legislation for scheduling monuments, and the proposed revised definition of a monument under the Historic Environment (Wales) Bill, to facilitate the statutory protection of registered parks and gardens as scheduled monuments.

- 5.11 The proposal within the Historic Environment (Wales) Bill to extend the definition of a monument to include '*any thing, or group of things, that evidences previous human activity*' could enable historic parks and gardens to be protected through scheduling. This would introduce a requirement to obtain scheduled monument consent for a range of works that could affect the special interest of a site (including for example, the removal of structural or landscape features or historic planting). Existing legislation includes provisions for permitted works to scheduled monuments (known as class consents) which could exempt certain agricultural, horticultural or forestry operations from the need to apply for consent. There is also scope for the introduction of management agreements.

Strengths

- 5.12 This option would provide a consistent approach to regulation for all sites, irrespective of whether or not there are designated assets with their own

consent regimes, and would also make it possible to regulate activities that fall outside the scope of other regulatory systems.

Weaknesses

- 5.13 The specific characteristics of historic parks and gardens mean that they would not fit comfortably in a regulatory regime designed for relict sites, where the policy objective is preservation in situ. The significant living component of parks and gardens requires a more flexible regime that allows sites to evolve. Furthermore, identifying a suite of permitted works (class consents) applicable to the diversity of site types and management regimes would be complex and challenging.
- 5.14 Many of the activities that it would be appropriate to regulate (because of their capacity to damage the special interest of historic parks and gardens) are, in practice, already regulated under: existing arrangements for development management which apply in all cases; designated asset consents, TPOs and other controls where they are applicable, and Glastir provisions. The introduction of another regulatory requirement would be complicated and confusing.

Costs

- 5.15 It is estimated that considerable additional costs would fall on owners/occupiers and on the Welsh Ministers, who already administer the legislative system concerned with the scheduling of monuments, including designation and review, scheduled monument consent, management agreements, condition monitoring and enforcement.
- 5.16 Owners would need to apply for scheduled monument consent to undertake certain categories of work and might need to appoint a specialist to explain and justify the approach that is being taken to respect the historic park and garden. It is estimated that this would cost in the region of £500 – £1500 in each case, but costs could be higher for more complex applications.
- 5.17 This option would also involve significant costs to the Welsh Government. In advance of scheduling, every site would have to be resurveyed in order to identify its significant features, and the owner/s would have to be consulted. Applications for scheduled monument consent would have to be determined, and, in some cases, management plans developed. A monitoring regime would also need to be established.
- 5.18 The regulatory impact assessment accompanying the Historic Environment (Wales) Bill estimated (paragraph 327) that it costs the Welsh Government approximately £630 to schedule a monument. On this basis, the scheduling of the 386 parks and gardens on the register would cost at least £250,000. However, the costs are likely to be significantly higher than this because historic parks and gardens are typically large land areas of composite character and, on average, are estimated to be at least 10 times the area of a typical scheduled monument. Allowing for economies of scale, it is suggested that the baseline survey analysis and administrative costs per park and garden is five times that of a typical scheduled monument. Consequently, it is estimated that

the process of scheduling of 386 parks and gardens could cost in the region of £1.25 million.

- 5.19 The proposed legislation will allow owners of scheduled sites to request a review of the decision to designate. It has been estimated within the Regulatory Impact Assessment that 5 per cent of all designations would need to be reviewed; the review process has been calculated to take 3 days at a cost of £750 per day. Again, the size of a registered park and garden is such that a review could take up to twice this time. Assuming that reviews were requested for 5 per cent of the 386 sites on the Register, and allowing 6 days at £750 per day for each, this process could cost in the region of £90,000.
- 5.20 There would also be annual costs associated with handling applications for scheduled monument consent (perhaps in the region of 30 applications per annum), condition monitoring, enforcement processes and any management agreements. This would require the employment of at least one additional specialist within the Cadw team and additional administrative and handling costs. The annual cost of this specialist and administrative workload is estimated to be £70,000.
- 5.21 If the arrangements were established over a period of 5 years, it is estimated that the annual additional set up costs to the Welsh Government would be in the region of £268,000 (largely for scheduling and review) during that period. There would be ongoing costs of approximately £70,000 a year thereafter (for determining consents, enforcement and monitoring condition etc).

Option 4 — Introduce a new bespoke legislative framework comparable to listed building and scheduled monument consent where it would be a criminal offence to do anything that would alter the character of a registered park and garden without first obtaining registered park and garden consent.

- 5.22 This option would introduce a bespoke system similar to that mentioned within Option 3 but with its own policy objective that would reflect the need to manage change rather than preserve a site in situ. It would require the introduction of a completely new regulatory system, with a consents regime, appeals process, condition monitoring and enforcement procedures, and could potentially also include provision for urgent works, repairs notices, etc.

Strengths

- 5.23 This option would extend a regulatory regime to all sites, and would therefore include sites where there are no existing statutory designations. It could also provide the means to control all activities which could be potentially damaging to the special interest of historic parks and gardens.

Weaknesses

- 5.24 The weaknesses of Option 3 identified in paragraphs 5.11 and 5.12 apply with equal force here. Identifying an appropriate and proportionate system of control applicable to the diversity of site types and management regimes would also be complex and challenging.

Costs

- 5.25 Local planning authorities do not currently have the expertise to administer such a system, and it would therefore fall to the Welsh Ministers to act as the regulatory body with the specialist expertise provided by Cadw.
- 5.26 The scale of the costs for this option will be similar to those for outlined for Option 3 (in paragraphs 5.14-5.19 above)– such as the costs of formal designation including the process of consultation and review, as well as the ongoing costs of managing an entirely new consent regime. There would also be significant costs on owners for making specific historic parks and gardens consent applications and seeking appropriate specialist advice. Again, as for Option 3, this is likely to be in the region of £500-£1500 per application.
- 5.27 However, it is suggested that the costs of establishing such a regulatory system under Option 4 might be significantly higher than Option 3, because it would be an entirely new regime – rather than an adaptation of the existing scheduling system. For example, if the arrangements were established over 5 years, the additional set up costs to the Welsh Government for this option is likely to be considerably more than the £268,000 per annum quoted for Option 3. It is suggested that the ongoing annual costs of supporting and administering the regime would be similar to those for Option 3, involving the employment of an additional specialist plus administrative support – that is £70,000 per annum.

6. Summary

- 6.0 **Option 1** — Registered historic parks and gardens already have a high level of protection wherever associated structures have been designated through listing (or in some cases, scheduling), or where the sites are included in conservation areas. There is also a significant level of control applied through the planning system, and an important suite of protection and management measures available through Glastir. There are some gaps in protection (for example where historic parks and gardens are not associated with any other designated assets, or where potentially damaging activities do not fall within the scope of existing regulation), but the introduction of best-practice guidance, together with closer engagement with owners, will narrow these gaps.
- 6.1 **Option 2** — It is questionable whether a new statutory duty, for the desirability of protecting registered historic parks and gardens in the exercise of planning functions, would carry more weight than the current policy requirement in the existing planning system. The existing policy framework appears to work well. It will be strengthened by the proposed guidance, which will serve a similar purpose to a statutory duty by ensuring that proper consideration is given to the significance of historic parks and gardens in determining planning applications. Cadw will also be providing specialist advice on all planning applications affecting a registered park and garden and its setting.
- 6.2 **Options 3 and 4** — The policy gain from Options 3 and 4 would be the imposition of tighter regulations on owners by requiring prior consent for any change to a park or garden over and above the constraints already imposed by the existing controls. The need for such controls is unproven, and it is therefore

considered that additional regulation would place an unjustified and disproportionate constraint on the rights of owners to enjoy their property. It would also be a complex and expensive system to administer, as it would have to be carefully tailored to individual sites so as not to impede the varying requirements of day-to-day management and maintenance on living sites.

- 6.3 In the absence of compelling evidence of need, it might be considered unreasonable to proceed with Options 3 and 4— with the attendant additional cost of a regulatory system – at this stage. The estimated cost of introducing regulatory controls is estimated to be in the region of £1.34 million over 5 years (that is £1.25 million plus the £90,000 for the review process), and subsequent annual costs of approximately £70,000, and this is unaffordable at the moment. The need for such a costly system of controls is at present unproven.

Historic Environment Service (Cadw), November 2015

Annex 1

Extract from the Regulatory Impact Assessment accompanying the Historic Environment (Wales) Bill

Costs — Placing the *Register of Historic Parks and Gardens* on a statutory basis.

The Welsh Government

The primary costs for this option would fall on the Welsh Ministers and arise from the duty to notify all owners and occupiers of inclusion on the register. There are currently 382 sites included on the *Register of Historic Parks and Gardens* in a variety of types of ownership as summarised, based on Cadw's current knowledge, in Table 5.

Table 5 — Ownership of historic parks and gardens in Wales.

County	Ownership type								
	Single						Divided	Multiple	Totals
	WG	LA	CB	HO	IO	PO			
Gwent	1	12	4	11	5	22	8	1	64
Clwyd, excl. part of Conwy/Powys	2	5	6	24	3	24	2	3	69
Conwy, Ynys Mon, and Gwynedd	1	5	6	12	7	25	6	3	65
Powys	1	4	4	14	6	20	2	1	52
Glamorgan	4	36	4	5	4	8	5	4	70
Carms, Cere, and Pems	4	5	10	12	5	17	10	3	66
Totals	13	67	34	78	30	116	33	15	386

Key:

WG: The Welsh Government or other government bodies, e.g., NHS.

LA: Local authority, primarily urban and country parks.

CB: Charitable bodies, largest number with the National Trust.

HO: Hereditary owners who have held the estate for 100 years or more.

IO: Institutional owners, mainly hotels, schools and golf courses.

PO: Private owners who have held the site for less than 100 years.

Divided: Where a park and/or garden is held by two owners.

Multiple: Sites with more than two owners.

Cadw estimates that the notification procedure, plus any necessary follow-up site meetings to resolve queries, will require an annual staff cost of some 0.5 whole time equivalent (WTE) at Management Band 2, plus a similar level of administrative support at Management Band 1. It is proposed that the process will be carried out over a two-

year period giving staff and travel costs of some £21,200 in 2016–17, rising to some £22,200 the following year. Once this phase of work has been completed there would be no additional ongoing costs.

The Welsh Government is also developing a publicly available, searchable, online mapping portal that will show the location and boundaries of registered historic parks and gardens. This will help to make successive owners aware of the registration of a historic park or garden. The development of this tool is independent of the Bill, so the development costs are not included here.

Local planning authorities and owners

The addition of 14 complete sites and 7 additional parts to existing entries on the register will mean that national planning policies for the protection of historic parks and gardens will thereafter apply to them. Additional consideration will consequently be needed when making and determining any planning application. Should a planning application be made for any of the additional sites to be included on the register, the LPA will need to include Cadw and any nominated advisory body in its list of consultees.

Benefits

Placing a duty on the Welsh Ministers to compile and maintain the *Register of Historic Parks and Gardens* will ensure that the arrangements established under the current voluntary regime will be sustained for the future. The inclusion of all historic parks and gardens, including the small number for which owners withheld permission when the county volumes were published between 1994 and 2007, will ensure equal treatment under the development control system. A duty on the Welsh Ministers to notify owners and occupiers that sites have been included on the register, together with up-to-date guidance and online mapping, will ensure that all are fully aware of the potential constraints on their land under the development control system.

Summary

Placing the Register of Historic Parks and Gardens on a statutory basis would ensure that the *Register of Historic Parks and Gardens* is a comprehensive and sustainable resource for the appropriate management of Wales' historic environment in the future. It would also result in a transparent and equitable system of constraints for the owners and occupiers affected. The notification process would involve additional costs for the Welsh Government, but these will be achievable within existing programme budgets.

Table 6 — Additional costs to the Welsh Government

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Staff costs	£18,700	£19,700	–	–	–
Travel	£2,500	£2,500	–	–	–
Guidance	£5,000	–	–	–	–
Total	£26,200	£22,200	–	–	–